

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Vlasta Kollariková

Datum vytvoření: 15. 02. 2013

Číslo DUMu: VY_32_INOVACE_01_OSVZ_ZSVa

Ročník: 1.

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

Vzdělávací obor: Základy společenských věd

Tematický okruh: Praktická filozofie a filozofická antropologie

Téma: Filozofické pojmy a disciplíny

Metodický list/anotace: cílem je seznámit žáky se základními pojmy filozofie

Základy společenských věd

Filozofie - úvod

Obsah:

1. Pojem
2. Vznik
3. Otázky filozofie
4. Hlavní disciplíny filozofie
5. Pomocné vědy
6. Filozofie a věda
7. Filozofie a náboženství

FILOZOFIE (F)

1. Pojem: a) z řečtiny: filein - milovat
sophia - moudrost

láska k moudrosti

b) společenská věda

c) názor na svět

2. Vznik: počátek ve starověkých státech,
jako věda v Řecku v 6. století př.n.l.

3. Otázky filozofie:

Jak vznikl svět?

Co je na prvním místě? Hmota nebo něco
duchovního? = základní otázka F

Co je smyslem života?

Existuje posmrtný život?

4. Hlavní disciplíny F:

ONTOLOGIE - věda o jsoucnu, bytí

GNOZELOGIE - věda o poznání, tzv.

noetika nebo epistemologie

Filozofická antropologie - vývoj myšlení

ETIKA - věda o chování ve společnosti,

tzv. praktická filozofie

5. Pomocné vědy:

politologie, estetika, psychologie,
sociologie, dějiny filozofie, filozofie dějin,
etika, ekonomie, logika atd.

6. F a věda

Speciální vědy: reálné a formální

Reálné vědy:

Přírodní - chemie, fyzika, biologie ...

Kulturní - historie, náboženské vědy,
jazykověda, sociální a ekonomické vědy
Zkoumají pouze dílčí oblast skutečnosti,
používají určitou metodu a zaujmají
konkrétní hledisko.

Formální vědy: logika, teoretická
matematika ...

Jedná se o abstraktní strukturu, o postup, metodu.

Cvičení: Patří Jan Neruda k májovcům? Čím jsou
způsobovány výkyvy počasí? Jak dlouho trvala druhá
světová válka?

Existuje Bůh? Co je to dobro? Mohu poznat pravdu?

Otázky: Které otázky patří do filozofie? Proč?

Jaký je tedy rozdíl mezi filozofií a vědou?

7. F a náboženství

V dějinách lidstva najdeme různé názory a pohledy;
např. ve středověku F obhajovala náboženskou víru.

Formy náboženství - různé.

Cíl v dnešní době?

Literatura

EMMERT a kol. *Odmaturuj ze společenských věd*. Brno: Didaktis, 2003, ISBN 80-86285-68-5.

HLADÍK. *Společenské vědy v kostce*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1996, ISBN 80-7200-044-6.